

Azkenean, Arnaud anaiaren bidez izan zuen bere lehen lana Ameriketara. Xantza bat ezin sinetsia, ez baitzen lana bainan josteta. Okindegi batek hartu zuen eta langileak agusatzeko pilotan aritzen zen, Euskaldunek asmatu eta Ameriketara sartu joko bat. Zinezko atleta, Pete hauta zen bi jokotan : lasterka eta pilotan. Arnaud-k eraman zuen Mac Donald Irlandiarren pilota plazara. Uste zuen bere anaia gazteari erakutsiko ziola nola jokatzeko. Bere anaia gutiatsia zuen bere anaiaren gaitasuna joko hortan aritzeko eta zafaldi bat hartu zuen. Bete pilotari on bila, Mac Donald Irlandiarra begira zegokien. Pete hartu zuen partida bururatu orduko. Bere despendioak pagatzeko, josteta ari behar zuen. Ez zen gauza handirik, bainan bizipide bat zen eta ez zuen inglesa mintzatzearen beharrik pilotan jokatzeko.

Bere gaztetasuna eta joko gogorrari esker, gustukoenetarik bilakatu zen berehala pilotatzaleentzat. Pilota plazan sartzen zen aldi oroz, sohaiuetarik zetozen txaloak musika goxo bat ziren bere beharientzat eta gustatzen zitzaion. Hori, eta jokolari Irlandes gogorrei buru egiten zielako atseginak gorean ematen zuten. Jokatzeko moldea apur bat aldatua izana zen herri hontan : pilota tipiago eta gogorrago bat baiatzeko. Pilota goxoarekin ahurtaz aritzen usatua eta gisa berean joiten zuen pilota gogorra Petek, erliez jo beharko zukeelarik. Ondorioz, eskuko mina jauzi zitzaion eta hain minbera bilakatu zen non, bi asteren buruan joko utzi behar izan baitzuen.

Kolpe gogorra zen. Bihotz erdiratua, lotsatua eta San Francisco utzi nahi izan zuen. Parada laster jin zitzaion, bera. Orduko Euskaldun gehienak pilotatzale errabiatuak ziren. San Joaquin baleako arrantxoetarik San Franciscoa etortzen ziren partidak ikustera, artzain nagusi aberatsak. Haietarik zenbeit bazuen ikusirik Petek eta joko utzi behar izan zuelarik, batek eskaini zion lana artzaingoan. Asa eta hogoi eta bost dolar zen hilabeteko soldata. Petek deus ez zekien artzaintzaz eta gizonari erran zion. Bainan laster segurtatu zion lan erretxa zela eta nomahi bilaka zitekeela artzain, bereziki Euskalduna. Artzain nagusi Euskaldunak loriatuak ziren beren arrazako norbeit hartuzen zutelarik, konfiantzakook baitziren, langile gogorrak eta zintzoak. Petek lana onartu zuen.

"Pete Aguerreberry" - Xipri Arbelbide - Editions Harriet - 1997.

Arnaud anaia bila etorri zitzaion geltokira ; zazpi urte hartan ez elgar ikusia eta, elgarretaratze alegera izan zen. Bere eritasuna nahi izan zion gorde anaia baina atxik ez zezakeen ezulak salatu zuen. Arnaud ohartu zen mutikoa eri zela, bere hoteleko logelara eraman zuen eta ohean eman. Uste izan zuen zenbeit egun pausaren ondotik, Pete ongi izanen zela, baina ezula gero eta tzarragoa zen. Arnaud izitu zen gogoan pasaturik menturaz etikak joa zela mutikoa eta hobeko zuela mediku bat deitzea. Haatik Petek ezulaldi handi bat izan zuelarik, Arnaud ohartu zen xixariak bazituela eta xixariak hiltzeko, erremedio bat aski zuela. Hotelean bizi zen emazte frantses batek, behar zen belarrekin egin zuen tisana. Hiru egunez joan ziren xixariak eta Pete ongi izan zen.

San Francisco-ren ezagutza egiten pasatu zituen ondoko egun laburrak Petek. Hiri airoa zen eta bortitza, sua eta lur ikarra handiaren aintzineko egunetan. Gazak argitzen zituen karrikak. Karriketako karrosak zaldiek tiratzen zituzten, eta Chinatown azpian zen plazara ez joatea hobe zen, norbeitek lagundurik ere. Gazargiak gauza berria ziren Peten bizian, ulertzen ez zuen zerbeit. Gau batez, etxerat ari zirelarik, gazargiaren ufatzen ari hatxeman zuen Arnaud anaia. Arnaud-k eman zion erasialdiaren ondotik, gazaren lanjerrak zer ziren jakin zuen Petek. Bi aste ikuska ibili ondoan, lan bila abiatu zen. Ez zen gauza erretxa, ikusiz zoin gaztea zen eta bestalde ez zekiela inglesa mintzatzen, traba handia izan baitzuen herri. Denbora haietan, herri hontara heldu ziren Euskaldun Frantses gehienak ogi edo xurikita egiten aritzen ziren. Ainitz, artzain bilakatu ziren ez zelakotz inglesa mintzatzearen beharrik ardiak zaintzeko. Petek deus ez zekien ofizio horietaz. Zekien gauza bakarra, laborantza eta ez zitekeen laborantzarik egin hirian.

ire. : agusatu = divertir

**Groupement
Interacadémique**

Durée : 3 H
Coefficient : 3

**CONCOURS EXTERNE, INTERNE ET
SPECIAL DE RECRUTEMENT DE
PROFESSEURS DES ECOLES**

Session 2005

1/2

Epreuve de BASQUE

COMMENTAIRE GUIDE

Idazki honen azterketa eginen duzu ondoko gogoeta ardatz hauen inguruan :

1. Gaztetasunaren ausardia eta ezazolkeria.
2. Euskaldunen leheneko emigrazioa Ameriketara.
3. Etorkinen arazoak eta bizi baldintzak.

TRADUCTION

Zati honen frantsesezko itzulpena eginen duzu : "Azkenean, Arnaud anaiaren bidez..." tik, "pilotan jokatzeko" raino.

<u>Groupement</u> <u>Interacadémique</u> Durée : 3 H Coefficient : 3	CONCOURS EXTERNE, INTERNE ET SPECIAL DE RECRUTEMENT DE PROFESSEURS DES ECOLES	Session 2005 2/2
Epreuve de BASQUE		